

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Plazutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 900
Letna naročnina . . . . . L 1.800
Letna inozemstvo . . . . . L 2.800
Poštno čekovni račun: šte. 24/12410

Leto XV. - Štev. 42 (764)

Gorica - četrtek 17. oktobra 1963 - Trst

Posamezna številka L. 40

Naša osnovna dolžnost

(Razmišljanje za svetovno misijonsko nedeljo)

Vsi vemo, da je Kristusova Cerkev vesoljna, to je namenjena vsem ljudem, ker za vse je Jezus na križu prestal odrešilno smrt.

Katoliška Cerkev se je tega vsa stoletja svojega obstoja zavedala, zato je v njej vedno bila živa zvesta, da je treba s pomočjo misijonskega dela presajati Cerkev v kraje, kjer je še ni, in med narode, ki je še ne poznajo.

Prav na sedanjem II. vatikanskem koncilu prihaja v vsej polnosti do izraza vesoljnost Cerkev. Cerkev ni le zadeva Evrope; v njej je mesta za sinove črne Afrike, za ljudstvo Daljnega Vzhoda, za prebivalce iz Tihomorskih otokov, za narode obeh Amerik, za države velikanske kot so Indija, Kitajska, Brazilija.

Nikdar v vodilnih cerkvenih krogih ni bila zvest misijonske dolžnosti tako živa in globoka kot prav v teh blagoslovljenih dneh koncila. Saj pa tudi noben dogodek v Cerkvi ni dal toliko poudarka pomenu misijonskega dela kot prav ta koncil, ko ves svet, katoliški in nekatoliški, strmi nad neverjetno življenjsko silo božje Cerkev, ki je znala pognati korenine in roditi sadove ne samo tam, kjer so bile razmere za delo ugodne, temveč tudi tam, kjer se ji je nasprotovalo in jo preganjalo.

MISEL MISIJONSKE NEDELJE

Misijonska nedelja, ki jo katoliška Cerkev obhaja vsako leto na predzadnjo nedeljo v oktobru, pa neče biti samo prilika, da se Cerkev ozre že na opravljeno delo, temveč tudi vabilo vsem članom Cerkev, naj nikdar ne pozabijo, da je »misli na misijone in pomagati jim sveta dolžnost. Bog je namreč vsakomur naročil, naj ima na skrbi svojega bližnjega (Prid 17, 12), in ta zapoved priganja toliko bolj, kolikor večja je potreba, v kateri je bližnji. In katera vrsta ljudi bolj potrebuje naše bratske pomoči kot pogani?« (Benedikt XV. v »Max. illud«)

»Dolžnost zahvale — je izjavil Pij XI. — veže vse kristjane: zahvala za najvišjo, čudovito dobroto vere, ki vse ljudi razsvetljuje, vse tolaži, vse vzdržuje. Dar vere je resnično dar, ki naj bi vsakemu verniku položil na jezik vzklik: »Kaj bom dal Bogu za toliko dobroto?« (Ps 116, 12). In glejte, v povračilo za ta dar in za vse, kar je z njim združenega, nam Bog daje možnost in priliko, da pomagamo bratom, ki so razdeljeni in bedni, do spoznanja vere v Kristusa in po njem do vseh dobrin, ki so z Njim povezane« (Pij XI. v »Rerum Ecclesiae«).

ZAKAJ DELATI ZA MISIJONE

Zato je delo za misijone v katolicizmu osnovna dolžnost. Ni dovolj, da skrbimo le za lastno posvetitev. Če bi vero, ki smo jo prejeli z neskončnimi zakladi milosti, hranili le zase — pa naj bo to hoté ali pa po nemarnosti — smo podobni služabniku v evangelijski priliki, ki je zakopal svoj talent. Namesto da bi vero napravili plodonosno, jo napravljamo jalovo in tako spravljamo v nevarnost tudi lastno zveličanje, saj se pregrešimo nad največjo zapovedjo, ki nam velevala ljubiti vse ljudi. Ni zastoj zaklical sv. apostol Pavel: »Kristusova ljubezen me priganja... Gorje mi, če ne oznanjam blagovest!«

Katoličan brez misijonske zavesti je okrnjen kristjan: ne zaveda se osnovne dolžnosti svoje vere; manjka mu duha vesoljnosti in pravega duha nesebičnosti. Še težji primer kot vernik brez misijonske zavesti je primer vernika, ki se misijonske dolžnosti zaveda, pa jo odklanja. Drug za drugega smo odgovorni in nič in nihče nas ne more odvezati odgovornosti za najbolj pozabljenega pogana (kot ne za najbolj pozabljeno dušo v vicah).

Veruješ, da je Bog oče vseh ljudi? Potem veš tudi, da ti naše medsebojno bratstvo nalaga skrb za vsakega otroka nebeškega Očeta; po Odršenikovem zgledu še posebno za izgubljene in za oddaljene brate. Misijonsko brezbržen kristjan je nekaj protislovnega. Vera v njem je ne-

popolna, brez del, ki jih njeno bistvo zahteva.

Resnično: božja čast in sreča ljudi, s katero se nič drugega ne more primerjati, nujno zahtevata, da evangelij razsvetli svet, in da se meje Cerkev razmaknejo, da bi tako vsa ljudstva mogla uživati sadove odrešenja in biti deležna neizčrpnega bogastva milosti, ki ji je Kristusova Kri božji in večni vir.

BESEDE PAPEŽA JANEZA XXIII.

»Zavoljo tega pa želimo, naj naši sinovi in hčere, ki so vredni svojega krščanskega poklica, zelo vestno premišlujejo to-le besedilo: »Bog hoče, da bi se vsi ljudje zveličali in prišli do spoznanja resnice.«

»Duhovne potrebe duš terjajo, predvsem naših gorečih in neutrudnih molitev, združenih z žrtvami, storjenimi iz ljubezni do vsemogočnega Boga, za posvečenje misijonarjev, njihovih pomočnikov in duš, za katere skrbijo. Za razvoj misijonov moramo torej moliti; čeprav dajejo namreč mnogo upanja, jih vendar ovirajo številne težave.«

»Materialne potrebe misijonov so tolikšne, da terjajo najširšo in najbolj veliku pomoč vernikov. Če se spomnimo, da je bilo z doslej nabranimi prispevki mogoče pokriti komaj tretjino nujnih misijonskih potreb, se je lahko pričepiti o tem, da je potrebno združiti vse napore v smislu misijonskega sodelovanja.«

»Mnenja smo, da verniki izpolnijo svojo dolžnost, ako se tako zavamejo za te duhovne in tvarne potrebe, da se radostno vključijo v pomožne misijonske družbe, zlasti v Družbo za razširjanje vere (DŠV); na ta način morejo misijonim pomagati tudi najbolj ubožni — v soglasju z besedami sv. Pavla: »Njih okrajna revščina... se je spremenila v bogato velikodušnost. Zakaj dali so po svojih močeh, preko svojih moči.«

»Končno, resnobno vabimo vse, ki izpovedujejo krščansko vero, naj svojemu misijonskemu navdušenju dajo krila z gorečimi molitvami vsemogočnemu Bogu, s tem da pazljivo zasledujejo napredek misijona ter prispevajo za misijonsko delo in tisk« (Pismo kard. Agagianianu 3. maja 1962).

AMERIŠKO ŽITO za Sovjete

Ameriški predsednik Kennedy je dovolil prodajo 40 milijonov stotov pšenice v vrednosti 250 milijonov dolarjev Sovjetski zvezi. Za žito je zaprosila sovjetska vlada sama, potem ko ga je nakupila v Kanadi 60 milijonov stotov ter v Avstraliji 18 milijonov stotov ter v Argentini 16 milijonov stotov. To je prvi večji nakup ameriškega žita od strani Kremlja. Zaradi olajšanja napetosti hladne vojne je ameriška vlada spregledala omejitve glede izvoza tega pridelka komunističnemu taboru in tako ugodila prošnji moskovske vlade, ki letos išče in kupuje žito na vseh koncih in krajih na Zahodu. Edini pogoj, ki so ga stavile ZDA, je, da morajo sovjetske oblasti obvestiti sovjetsko prebivalstvo o izvoru žita. V naslednjih dneh so sovjetski državljani res zvedeli po radiu, da je predsednik Kennedy dovolil prodajo ameriškega žita Sovjetski zvezi.

Doslej je Sovjetska zveza nakupila na Zahodu okrog 140 milijonov stotov pšenice in sicer v Kanadi, ZDA, Avstraliji, Argentini, Franciji ter v Nemčiji (Zahodni seveda). Po nekaterih ocenitvah letošnjega pridelka žita v SZ, ki naj bi bil za 30% nižji od normalne letine, strokovnjaki na Zahodu računajo, da Sovjetska zveza potrebuje še kakih 60 milijonov stotov žita.

Da mora Sovjetska zveza s svojimi obširnimi področji, na katerih bi lahko pridelala žita za malodane vese svet, danes moledovati za kruh na Zahodu, je za komunistični sistem malo častno. Da je pre-

»Stara garda« odhaja

Zahodna Evropa spreminja staro obličje na vseh področjih. Stari predsodki in ozka miselnost polagoma izginjata. Mladi povojni rod noče nič več slišati o upravljenih ali neupravljenih vojnah, ampak hoče s svojimi bližnjimi in daljnimi sosedi živeti v miru. Izreden vzpon tehničnega napredka, sprichi katerega se zemljepisne in duhovne razdalje čedalje bolj krajšajo, je povzročil, da vse probleme in spore, ki še razdvajajo ljudi, motrimo v čisto drugačnih dimenzijah kot pred par desetletji. V tem okviru številni spori izgubljajo vsak smisel in praktični pomen.

Tega dejstva so se zavedli odgovorni državniki, ki so po drugi svetovni vojni prevzeli vodstvo v zahodnoevropskih državah. Prekajeni v nacionalističnih strasteh in izkušnjah zadnjih dveh svetovnih vojn, so spoznali, da je bodočnost evropskega kontinenta v medsebojnem sodelovanju med narodi in ne v pogrevanju revanž vseh vrst. Ti dalekovidni državniki, ki so začeli izvajati ta prehod iz ene dobe v drugo, so bili: Robert Schuman, Konrad Adenauer ter Alcide De Gasperi. Prvi korak na poti k medsebojnemu sodelovanju so napravili leta 1950 z ustanovitvijo »Evropske skupnosti za premog in jeklo«. Zaradi nasprotovanja Francije se je leta 1954 ponesrečil poskus ustanovitve »Evropske obrambne skupnosti«, katero so potem nadomestili z »Zahodno evropsko zvezo« in h kateri je pristopila tudi Velika Britanija. Zahodna Nemčija pod vodstvom kanclerja Adenauerja je bila s tem praktično rehabilitirana in sprejeta nato kot enakopraven član v Atlantski pakt in v druge evropske organizacije. — Leta 1955 pa so podpisali pogodbo o SET-u, katere izvajanje je v teku. Dosedanji uspehi so pobudnikom v čast in splošno priznanje, tako da je nazadnje hotela pristopiti k SET-u tudi Velika Britanija. Ta zgodovinski korak je podvzel ministrski predsednik Harold Macmillan.

ADENAUER JE ODSTOPIL

Do pred nekaj časa, oziroma do pred nekaj dnevi smo lahko rekli »Evropa starih«. Danes je to že preteklost. Možje, ki so zamislili današnjo Evropo in jo do večera vodili, so eden za drugim odšli s svojega položaja. — De Gasperi je umrl že leta 1954, pred dobrim mesecem dni je odšel v večnost Robert Schuman. Od »trojke« je ostal le Adenauer v Nemčiji ter zapozneli evropeist na Britanskem otočju, Macmillan. Te dni sta se tudi slednja dva umaknila s položaja.

Kancler Adenauer je, kot dogovorjeno pred meseci, odstopil z

hrambna kriza v Rusiji resna, dokazuje tudi racioniranje kruha vojakom, o katerem poroča list »Rdeča Zvezda«, ki poroča o vojaških edinicah, kako sta omejili potrošnjo kruha za eno tretjino in na ta način prihranili v šestih mesecih 120 stotov moke ter ju stavljajo za posnemanja vreden vzgled. (Kaj bi se zgodilo, če bi naši fantje ali v kateri drugi državi na Zahodu pisali domov o podobnem zatajevanju pri vojakih? Komunistični listi bi zagnali vik in krič, da vojaki v kapitalističnih državah stradajo kruha in podobno. Ker pa se to res dogaja v sovjetskem »raju«, je zanje dopustno in opravičljivo. Zaradi tega hitijo o tem neprijetnem dejstvu molčati.)

Človek torej ne živi samo od sputnikov...

vodstva vlade v torek 15. t. m. in s tem zaključil svoje 14-letno neprekinjeno vladanje. 87 letni državnik je ob svojem umiku, da prepusti mesto mlajšim silam, izjavil, da ne vpraša drugega kot priznanje, da je lojalno služil državi. Tako je torej odšel z nemške in evropske politične pozornice človek, ki ima neprecenljive zasluge za povojni gospodarski in politični podvig Zahodne Nemčije. Njegovi rojaki so mu zaradi tega hvaležni in mu priznavajo njegove velike zasluge. Toda zgodovina ima tudi svoje zahteve. Mednarodne razmere so se spremenile in položaj zahteva na vodstvenih položajih mlajše in bolj dinamične ljudi. — Adenauer ostane pa še nadalje predsednik krščansko-demokratske stranke in bo, po lastnih izjavah, tako še kaj vplival na politiko nove vlade.

Adenauerja je nasledil dosedanja gospodarski minister ter oče nemškega »čudeža« Ludvig Erhard. Ta sestavlja novo vlado v koalicijski z liberalci ter jo bo prihodnji teden predstavil parlamentu.

MACMILLAN ODHAJA

Tudi na Anglijo trka čas z zahtevami po novih ljudeh. Macmillanovi vladi so bili sicer meseci šteti zaradi afere z ministrom Profumom, toda nihče ni pričakoval, da bi ministrski predsednik Macmillan v tako kratkem času podvzel odločitev. Toda nenadno poslabšanje zdravstvenega stanja ga je prisililo, da je naznanil svoj odstop. Tozadevno odločitev je prejšnje dni sporočil kongresu la-

buristične stranke v Blackpoolu v pismu, ki ga je prisotnim zborovavcem prebral zunanji minister lord Home. V pismu pravi Macmillan, da mu iz zdravstvenih razlogov ne bo mogoče voditi konservativne stranke na splošnih volitvah: »Če bo operacija, kateri se bom jutri podvrgel, uspela, bom potreboval precej časa za okrevanje in zato ne bom mogel biti kos nalogam stranke in vlade. O tem sem že obvestil kraljico.«

Pismo nosi datum 9. oktobra. Naslednji dan, 10. oktobra je angleški ministrski predsednik srečno prestal operacijo na sočni žlezi. Operacija je trajala okrog eno uro. — Sporočilo o bližnjem Macmillanovem odstopu je ganilo zborovavce kongresa konservativne stranke, ki sedaj iščejo človeka, ki bi njihovo stranko popeljal na volitve. S tem v zvezi so padla razna imena kot lord Hailsham, minister Home, a največ možnosti, da prevzame Macmillanovo nasledstvo, ima sedanji vladni podpredsednik Butler.

NOVI LJUDJE NA POVRŠJU

Na Zahodu se torej starejši rod na demokratičen način umika mlajšemu. S tem se v politično življenje vnaša zdravje in svežina novih ljudi in novih idej. Le v komunističnih državah se stari partiji krčevito oklepajo stolčkov ter jih ponekod mislijo obdržati ustavnim potom do smrti. Toda tam, kjer ni sprememb ter konkurence, ne more biti napredka ne v notranji ne v zunanji politiki. Primerjava med Vzhodno in Zahodno Evropo je neovrgljiv dokaz.

KATASTROFA PRI VAJONTU

Ves italijanski in tudi svetovni tisk zadnje dni piše o strahotni nesreči, ki je prizadela dolino Vajont v belunski pokrajini severne Italije. Katastrofa je mogoče enačiti le strahotnemu izbruhu Vezuva leta 79 po Kristusu, ko sta pepel in lava zavalala pokrajino, kjer so prej bila cvetoča mesta in polja. Tako se je zgodilo tudi preteklo sredo dne 9. oktobra ob 22.42. To je bila usodna ura za vso pokrajino, ki se razteza od mogočnega jezera Vajont, vzdolž reke Piave skoro do Belluna. Ljudje so povečini že odšli k počitku, le redki so se še zadržali po barih ali na nočnem delu. Šli so takorekoč iz spanja v smrt, ne da bi se zavedali, kaj se je pravzaprav zgodilo.

Nad umetnim jezerom Vajont, ki drži približno 138 milijonov kubičnih metrov vode, se dviga hrib Toc. Od tega hriba se je utrgal ogromen plaz, takorekoč del gore in zgrmel v jezero, ki je pljusnilo čez 260 m visok jez in voda in blato sta pokopala pet vasi v dolini. Zlasti je prizadet okraj Longarone, ki je štel 5.000 prebivalcev. Sedaj hiš ni več in tisoče ljudi je našlo smrt pod ruševinami lastnih hiš. Uradno so javili, da so doslej odkopali 1430 mrtvičev. Računajo, da se nahaja na dnu struge reke Piave še 153 mrtvih. Večina mrtvih so našli na bregu reke, vendar jih je bilo mnogo tudi pod blatom, kjer so nekoč stale hiše. Nad 4000 vojakov, gasilcev in prostovoljcev je noč in dan delalo vse do nedelje, da izkopljejo nesrečne prebivalce. Ni jih mogoče spoznati. Kljub temu vsako truplo fotografirajo in zaznamujejo s številkami. Velikansko število govedi, ki je tudi našla smrt v tej strašni nesreči, pa zažigajo. Redki preživeli zapuščajo dolino smrti in si skušajo drugje ustvariti nove domove.

V nedeljo je kraj nesreče obiskal državni predsednik Segni. Spremljali so ga žena

gospa Lavra, ministri Rumor, Andreotti in Jervolino. Ustavili so se najprej v Belunu, kjer so prisostvovali v stolnici sveti maši za žrtve, nato so še obiskali kraj Longarone in obljubili preživelim vso pomoč vlade.

Ali so predvidevali to katastrofo? Gotovo ne, vsaj v takih merah ne. Opazili so nekatere usade na gori Toc in začeli prazniti umetno jezero, ki je bilo v trenutku nesreče 20 m pod normalno višino. Vendar ti varnostni ukrepi niso zalegli zaradi neizmernega plaza, ki se je utrgal. Tehniki so sicer računali na solidnost jezera, ki je v resnici vzdržal, ni pa mogel preprečiti nadaljnega razdejanja. Val, visok 100 metrov, je pljusnil čez rob jez in se razlil v dolino in jo spremenil v eno samo razdejanje. Preživelo ljudstvo je otopelo v grozi. Mnoge družine so izginile, od drugih se je rešil eden, morda dva. Najbolj žalostni so prizori, ko prihajajo svojci, ki so bili izven vasi, mnogi na delu v tujini po evropskih mestih ali celo v prekoceanskih deželah. Iščejo hiše, iščejo svoje, ki so v njih stanovali, a mnogi ne najdejo ne ene ne drugih. Dolina smrti je sedaj pozorišče najbolj žalostnih, do mozga pretresljivih dogodkov. Ne manjka seveda tudi radovednežev, katerih radovednost pa je bila bridko poplačana v nedeljo 13. oktobra, ko je nenadoma prestrašeno in živčno izčrpano prebivalstvo nenedoma zagnalo krič, da je znova voda udrila čez jez. Vse je zbežalo in verjetno se jim ne bo več vzljubilo pasti radovednost nad takimi grozotami. V resnici so se v nedeljo zjutraj znova utrgali trije plazovi od gore Toc, delavci pa so v bližini jezera, kjer popravljajo cesto, razstrelili mino. Vse to sumljivo grmenje je povzročilo med prebivalci doline Vajont grozno paniko.

Na pokopališču v Fortogno so začeli s (Nadaljevanje na 3. strani)

KRŠČANSKI POGREB

Kralj Salmanasar je Izraelce premagal in jih odpeljal v asirsko sužnost. Njegov sin Senaherib jih je enako sovražil in jih je mnogo pomoril že v sužnosti. Prepovedal je tudi umorjene pokopavati. — Pobožni Izraelec Tobija pa se je bolj bal Boga kot kralja. Skrivaj je mrtvece prenašal v svojo hišo in jih v nočnih urah pokopaval. Zato ga je Senaherib preganjal. Bogu pa je ugajalo junaško in pobožno Tobijevo ravnanje. Zato je kasneje nadangel Rafael dejal Tobiju: »*Ko si v solzah molil in pokopaval mrliče, sem nosil tvoje molitve pred Gospoda.*«

(Glej Tob 1, 18-23; 12, 11-14)

Kristjanovo telo je tempelj Sv. Duha. »*Ne veste li, da ste tempelj božji in da Duh božji v vas prebiva?*« (1 Kor 3, 16). Bogu služi in bo na sodni dan poveljano vstalo. Zato zasluži tudi po smrti spoštovanje. Cerkev ga počasti s pogrebnimi obredi in tako, da ga pokoplje v blagoslovljeno zemljo.

DIEM IN BUDISTI V VIETNAMU

Te dni zborujejo znova v New Yorku Združeni narodi. Na dnevnem redu je bila tudi točka: Diemova nestrpnost v Vietnamu zoper budiste. Pritožbo je sprožila cejlonska vlada, ki ji predseduje Sirimava Bandaranaike in ki je znana po svoji verski nestrpnosti do katoličanov. Pod njenim predstvom je bilo na Cejlonu do sedaj razpuščenih nad 700 katoliških šol.

CINIZEM BREZ SRAMU

Prav v tem je višek cinizma v mednarodni politiki! Vlada, ki predstavlja budiste in brez kakega ozira z vsemi sredstvi kat. Cerkev onemogoča njeno rast, se drzne očitati versko nestrpnost drugi državi, kjer je položaj budistov daleko boljši kot zastopanih katoličanov na Cejlonu.

In vendar, med vsemi zastopniki krščanskih narodov na zboru ZD se ni dobil niti eden, ki bi se upal vreči tožiteljem v obraz: »Pometajte najprej pred svojim pragom!«

Kajti opazno je, da mednarodni tisk zač

GORIŠKE NOVICE

Vse prijatelje misijonov vabimo na

MISIJSKO PRIREDITEV

ki bo v nedeljo 20. okt. ob 16,30 v Katoliškem domu v Gorici.

Prireditve bo posvečena misijonom iz Ljubljane, katere je jugoslovanska vlada poslala na pomoč prizadetemu prebivalstvu v dolini Vajont. Skupino sestavljajo izvedenci, ki so se zelo odlikovali pri potresu v Skopju pri identifikaciji mrtvih. Skupino vodi dr. Janez Milčinski, ravnatelj medicinskega inštituta v Ljubljani. Spremljajo ga dr. Borut Furlan, tehnika Franc Debežnjak in Ljotje Mercina. Dr. Milčinski je pri nesreči v Skopju prepoznal nad 500 trupel. Skupina slovenskih znanstvenikov potuje z lastnim vozilom in vsemi potrebnimi aparati. Na obmejnem bloku pri Rdeči hiši so zdravniki in znanstveniki sprejeli pokrajinski zdravnik dr. Montagna, dr. Carrato in dr. Julianis. Zahvalili so se jim za velikodušen odziv v tej strahotni nesreči, ki je